משניות מבוארות

מסֶכֶת בָּבָא מְצִיעָא פרק ב

בָּהֶם וּמִפִּיחָם כַּדְּ שֶׁיְּבוֹא בַּעֲלֵיהֶם לִקְחָתָם. וּמִמֵּרֵי בְּמִדְרַשׁ דְּאָז אֵין לָהֶם סִימָן מְעֻלָּה. **מְצָא כְּלֵי בַּגֵּד**, אִם הַכְּלֵי מְכֻסֶּה בְּאֵשֶׁפָּה לֹא יִגַּע בּוֹ. דְּמִשְׁתַּמֶּרֶת הִיא וְאֵין זוֹ אֲבֵדָה, וְדַוְקָא בְּאֵשֶׁפָּה שֶׁאֵינָהּ עֲשׂוּיָה לִפְזִרָה. דְּאִם לֹא כֵן הָוֵה אֲבִידָה מְדָעַת אִם הִכְּלִי **מְגֻלֶּה**, דְּאֵדֶן דְּפִילָה הִיא וְאִם יֵשׁ בּוֹ סִימָן **נוֹטֵל**

ד מְצָא בְּחֲנוּת, הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ. בֵּין הַתֵּבָה וְלַחֲנָנִי, **שֶׁל חֲנָנִי.** לְבַנֵּי שֶׁלְחָנִי, הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ. בֵּין הַכִּסֵּא וְלַשֻּׁלְחָנִי, הֲרֵי אֵלּוּ לַשֻּׁלְחָנִי. הַלּוֹקֵחַ פֵּרוֹת מֵחֲבֵרוֹ אוֹ שֶׁשָּׁלַח לוֹ חֲבֵרוֹ פֵּרוֹת, וּמְצָאָם בָּהֶן מְעוֹת, הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ. אִם הָיוּ צְרוּרִין, נוֹטֵל וּמַכְרִיז: **ה** אִם הַשִּׂמְלָה הָיְתָה בִּכְלָל כָּל אֵלֶּה. לָמָּה יָצָאתָה. לְהַקִּישׁ אֵלֶיהָ, לוֹמַר לָךְ, מַה שִּׂמְלָה מְיֻחֶדֶת שֶׁיֵּשׁ בָּהּ סִימָנִים וְיֵשׁ לָהּ תּוֹבְעִים, אַף כָּל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ סִימָנִים וְיֵשׁ לוֹ תּוֹבְעִים חַיָּב לְהַכְרִיז: **ו** וְעוֹד מִתַּי חַיָּב לְהַכְרִיז. עַד כְּדֵי שֶׁיִּדְּעוּ בּוֹ שְׁכֵנָיו, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, שָׁלֹשׁ רְגָלִים, וְאַחַר הָרֶגֶל הָאַחֲרוֹן שִׁבְעָה יָמִים, כְּדֵי שֶׁיֵּלֵךְ לְבֵיתוֹ שְׁלֹשָׁה וְיַכְרִיז יוֹם אֶחָד: **ז** אָמַר אֶת הָאֲבֵדָה וְלֹא אָמַר סִימָנָיהָ, לֹא יִתֵּן לוֹ. וְהָרַמַּאי אַף עַל פִּי שֶׁאָמַר סִימָנָיהָ, לֹא יִתֵּן לוֹ, **שֶׁנֶּאֱמַר** (דברים כב) **עַד דְּרֹשׁ אֲחִיךָ אֹתוֹ**, עַד שֶׁתִּדְרֹשׁ אֶת אֲחִיךָ אִם רַמַּאי הוּא אִם אֵינוֹ רַמַּאי. כָּל דָּבָר שֶׁעוֹשֶׂה וְאוֹכֵל, יַעֲשֶׂה וְיֹאכַל. וְדָבָר שֶׁאֵין עוֹשֶׂה וְאוֹכֵל, יִמָּכֵר. (שם) **וְהֲשֵׁבֹתוֹ** לוֹ, אֵינוֹ אֶלָּא הַיְאֵיר תְּשִׁיבֶנּוּ לוֹ. מַה רָאִיתָ לְהַרְבּוֹת אֶת הַיְאוֹר לְהַשִּׁיבוֹ לוֹ. **אֲבָל לֹא יִלְמוֹד בָּהֶן בְּתַחְלָה.** וְלֹא יִקְרָא אַחֵר עִמּוֹ. מְצָא כְּסוּת. מְנֻעָרָה אַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם. וְשׁוּטְרָהּ לְצָרְכָהּ. אֲבָל לֹא לְכָבּוּדוֹ. כְּלֵי כֶסֶף וּכְלֵי נְחֹשֶׁת. מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן לְצָרְכָן. אֲבָל לֹא לְשׁוּתָּפָן. כְּלֵי זָהָב וּכְלֵי זְכוּכִית. לֹא יַגִּיעַ בָּהֶן עַד שֶׁיָּבוֹא אֵלִיָּהוּ. מְצָא שֵׂר אוֹ קֶשֶׁת. וְכָל דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְטוֹל. הֲרֵי זֶה לֹא יְטוֹל: **ט** אֵיזוֹ הִיא אֲבִידָה. חָמוֹר אוֹ פָּרָה רוֹעִין, בַּדֶּרֶךְ, אֵין זוֹ אֲבִידָה. חָמוֹר וּכְלֵיו הַבּוֹכִין, פָּרָה רָצָה בֵּין הַכְּרָמִים, הֲרֵי זוֹ אֲבִידָה. הֶחֱזִירָהּ וּבְרֹחָה. הֶחֱזִירָהּ וּבְרֹחָה, **אֲפִילּוּ אַרְבָּעָה וְחֲמִשָּׁה פְּעָמִים**, חַיָּב לְהַחֲזִירָהּ.

ד) מְצָא בְּחֲנוּת דָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ סִימָן, כֵּיוָן שֶׁרַבִּים נִכְנָסִים וְיוֹצְאִים שָׁם, מִתְּרָאֶה, **הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ.** מְצָא **בֵּין הַתֵּבָה**, שֶׁמִּפְסִיק בֵּין הַחֲנוּנִי לְבֵין הַתֵּבָה, **וְלַחֲנוּנִי**, לְצַד פָּנִים, **הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁל חֲנוּנִי.** דָּמֵה לְשֶׁאֲבַד שָׁם הָאִישׁ שֶׁל חֲנוּנִי. מְצָא **לִפְנֵי שֻׁלְחָנִי**, חֲנוּת מְיֻחֶדֶת לְפִרוּט כְּסָפִים, וְיֵשׁ שָׁם כִּסֵּא שֶׁעָלָיו מֻנָּח שֻׁלְחָן וְעַל הַשֻּׁלְחָן מְנִיחִים הַמְעוֹת, דְּאָמְרִינַן לְקַמָּן הַבָּאִים לְפְרוֹט כְּסָפִים כְּפֵל, דְּהֵיכָא הַשֻּׁלְחָנִי עוֹמֵד מִצַּד פָּנִים. אִם מְצָא **בֵּין הַכִּסֵּא וְהַשֻּׁלְחָן** שֶׁעוֹמֵד הַשֻּׁלְחָנִי, **הֲרֵי אֵלּוּ לַשֻּׁלְחָנִי. הַלּוֹקֵחַ פֵּרוֹת מֵחֲבֵרוֹ אוֹ שֶׁשָּׁלַח לוֹ חֲבֵרוֹ פֵּרוֹת**, וּמְצָא בָּהֶן מְעוֹת, אִם הַפֵּרוֹת הַלּוֹקֵחַ מִן הַתֵּבָה. שֶׁלּוֹקֵחַ מְאֲנָשִׁים הַרְבֵּה, **הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ**, שֶׁל זֶה שֶׁקִּבְּלָם. דְּכֵיוָן שֶׁאֵין בּוֹ סִימָן כְּבָר נִתְאַשְּׁאוּ הַבְּעָלִים מֵהֶם. אִם הָיוּ הַמְעוֹת **צְרוּרִין** לְקִשּׁוּרִים. הַקָּשֵׁר הוּא הַמְגִיז הַוֵּי סִימָן וְאֵינוֹ מִתְיָאֵשׁ, **נוֹטֵל** הַמְעוֹת **וּמַכְרִיז**, נוֹשֵׂא שֶׁאֲבָדוּ הֵן וְיִטְּלוּנָם. **ה) אִם הַשִּׂמְלָה הָיְתָה בִּכְלָל כָּל אֵלֶּה.** בִּכְלָל הַכְּתוּב (דברים כב ג) "לְכָל אֲבֵדַת אָחִיךָ". **לָמָּה יָצָאתָ.** (שם) "וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְשִׂמְלָתוֹ". **לְהַקִּישׁ** כָּל הָאֲבֵדוֹת אֵלֶיהָ, **לוֹמַר לָךְ. מַה שִּׂמְלָה מְיֻחֶדֶת.** שֶׁיֵּשׁ בָּהּ **סִימָנִים**, דְּשִׂמְלָה כָּל אָדָם יֵשׁ לוֹ בָּהּ סִימָן **וְיֵשׁ לָהּ תּוֹבְעִים**, דְּשִׂמְלָה אֵינָהּ נַעֲשֵׂית מְאֵלֶּיהָ, וְיֵשׁ לָהּ בְּעָלִים הַתּוֹבְעִים אוֹתָהּ. **אַף כָּל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ סִימָנִים**, וְעוֹד יְדֵי זֶה אֵין בְּעָלָיו שֶׁתְּאֵשִׁים מִמֶּנָּה **וְיֵשׁ לוֹ תּוֹבְעִים. חַיָּב לְהַכְרִיז** אֲבָל אִם יְדוּעַ שֶׁנִּתְאַשְּׁאוּ הַבְּעָלִים אֵינוֹ חַיָּב לְהַכְרִיז. **ו) וְעַד מִתַּי חַיָּב לְהַכְרִיז. עַד כְּדֵי שֶׁיִּדְּעוּ בּוֹ שְׁכֵנָיו** שֶׁל מְקוֹם הָאֲבֵדָה, **דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, שָׁלֹשׁ רְגָלִים**, בְּזְמַן שֶׁעָלוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְרֶגֶל, דְּאֲחַד מִשָּׁלֹשׁ רְגָלִים בְּנֵדֶא עָלֶה **וְאַחַר הָרֶגֶל הָאַחֲרוֹן שִׁבְעָה יָמִים. כְּדֵי** זְמַן **שֶׁיֵּלֵךְ לְבֵיתוֹ שְׁלֹשָׁה** יָמִים וּרְמִשְׁמַשׁ בְּכָלֵי לְרֹאתוֹ אִם נֶאֱבַד לוֹ, **וַיַּכְרִיז** לִירוּשָׁלַיִם **שְׁלֹשָׁה** יָמִים.

ז) אָמַר אֶת הָאֲבֵדָה וְלֹא אָמַר סִימָנֶיהָ, לֹא יִתֵּן לוֹ. אֲפִילּוּ אִם אָמַר סִימָנֶיהָ, **אֲפִילּוּ** הָאָדָם הַזֶּה הַתִּקְוִינִי חַדָּ"ל, שֶׁיְּהֵא מַכְרִיז בְּבָתֵּי כְּנִסִּיוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת, וּבְמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ שְׁאוֹמְרִים אֲבֵדָה הִיא לְמָלֵךְ. מוֹדִיעַ שֶׁלְּכָנוּ הַלְּמַכְרִיעוּ וְיוֹצֵא בְּזֶה. **ז) אָמַר** הָאוֹבֵד **אֶת שִׂמְלָה שֶׁל אִשָּׁה אֲבֵדָה** שֶׁאֵבְדָה **וְלֹא אָמַר סִימָנֶיהָ, לֹא יִתֵּן לוֹ.** עַד שֶׁיָּבִא עֵדִים שֶׁהִיא שֶׁלּוֹ אוֹ שֶׁיִּתֵּן לוֹ סִימָן מְבֻרָּר. **וְהָרַמַּאי, אַף עַל פִּי שֶׁאָמַר סִימָנֶיהָ. לֹא יִתֵּן לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר** (דברים כב) **"עַד דְּרֹשׁ אֲחִיךָ אֹתוֹ", עַד שֶׁתִּדְרֹשׁ אֶת אָחִיךָ אִם רַמַּאי הוּא אִם אֵינוֹ רַמַּאי.** (וְלֹא יְחַזִּיר לוֹ אֶלָּא בְּעֵדִים. דְּיָכוֹל לְהָיוֹת שֶׁרָאָה אֶת הַסִּימָנִים וְאָמָרָן). וְעַד שֶׁמְּזַיְּרוֹן בְּזֶה: **כָּל דָּבָר, דְּבָר אֲבֵדָה. שֶׁעוֹשֶׂה וְאוֹכֵל.** כְּגוֹן אֲזַיָּין שׁוֹר אוֹ חֲמוֹר, **יַעֲשֶׂה.** יַעֲבוֹד וְיֹאכַל בִּשְׂכַר הָעֲבוֹדָה. וְלֹא יִמְכּוֹר הַמּוֹצֵא. **שֶׁכָּל אָדָם** נוֹתֵן לוֹ בִּבְהֵמָתוֹ **שֶׁהִיכְּרָה. וְדָבָר שֶׁאֵין עוֹשֶׂה וְאוֹכֵל.** כְּגוֹן אֲזַיָּין וְתַרְנְגוֹלִים גְּדוֹלִים, שֶׁאוֹכְלִין הַרְבֵּה. **יִמָּכֵר, שֶׁנֶּאֱמַר** (שם) **"וְהֲשֵׁבֹתוֹ לוֹ", רֹאֶה הַאִיר יְהֵא שֶׁתְּשִׁיבֶנּוּ לוֹ.** דְּהַיְנוּ שֶׁלֹּא יַצֵּא שִׂכָּר אֲכִילָתָן בְּכָל שָׁנָיוּ, וְאֵז הַבְּעָלִים לֹא יְקַבְּלוּ כְּלוּם, וְשָׁעוּר טִפּוּל, אֶלָּא שֶׁעוֹשֶׂה וְאוֹכֵל מִפְּרָט בְּבֵרוּרָהּ בְּהַמָּה בְּסָח "כְּ חַדֵּשׁ, עֲגָלִים וּסְיָחִים וְכֵן גְּדָיִים וּטְלָאִים, אִם עוֹמְדִים לְרְעִיָּה בְּשָׂדֶה מְטַפֵּל בָּהֶם גְּ' חֳדָשִׁים, וְאִם לְפָטֵם. שְׁמִפְּטֵמָם וּמְטַפֵּל בָּהֶם לְ' יוֹם. אַזְיָין וְתַרְנְגוֹלִין הַקְּטָנִים, מְטַפֵּל בָּהֶם לְ' יוֹם, וְהַגְּדוֹלִים שֶׁאוֹכְלִין הַרְבֵּה, מְטַפֵּל בָּהֶם גְּ' יָמִים. אַחַר הַזְּמַנִּים הָאֵלּוּ שֵׁם שׁוֹר דַּמִּיהוּ מָה שֶׁשָּׁוֶין, וּלְוַקְחוֹן לְקַצְמוֹ אוֹ מוֹכְרָן לְאֲחֵרִים. **מָה יְהֵא בְּדָמִים.** שֶׁקֹּבֶל בְּתַמְגּוּרָן. **רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר, יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן, לְפִיכָךְ אִם אֲבֵדוֹ הַדָּמִים.** אֲפִילּוּ הַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם. מִכֵּיוָן שֶׁהוּא מַתִּיר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, הֲרֵי כְּשׁוֹאֵל **וְחַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן, לְפִיכָךְ אִם אֲבֵדוֹ אֵינוֹ חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן.** דְּהֲוֵי כְּשׁוֹמֵר חִנָּם. (בְּזַמְנֵיהֶם. שֶׁכֵּלָם הָיוּ עֲשׂוּיִים בְּגִלְיָלָה וּמִטְּפֵל בָּהֶם לְ' יוֹם. שֶׁמִּתְעַנְּפִים הַסְּפָרִים כְּשֶׁעוֹזְרִין לְאֲחֵרִים. **מָה יְהֵא בְּדָמִים.** שֶׁקֹּבֶל בְּתַמְגּוּרָן). **רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר, יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן, לְפִיכָךְ אִם אֲבֵדוֹ הַדָּמִים.** אֲפִילּוּ הַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, מִכֵּיוָן שֶׁהוּא מַתִּיר לְקַבְּלָן אֶת הַשְּׂכָרָן. **רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן, לְפִיכָךְ אִם אֲבֵדוֹ אֵינוֹ חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן.** דְּהֲוֵי כְּשׁוֹמֵר חִנָּם. **מְצָא כְּסוּת. מְנֻעָרָה אַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם.** דְּמַקְבֵּל אֶת הַכְּסוּת אֶלָּא לְמִנְעָרָה אַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם. **וְשׁוּטְרָהּ לְצָרְכָהּ.** אֲבָל לֹא לְכָבוֹדוֹ. כְּלֵי כֶסֶף וּכְלֵי נְחֹשֶׁת. **מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן לְצָרְכָן.** אֲבָל לֹא לְשׁוּתָּפָן. כְּלֵי זָהָב וּכְלֵי זְכוּכִית. **לֹא יַגִּיעַ בָּהֶן עַד שֶׁיָּבוֹא אֵלִיָּהוּ.** מְצָא שֵׂר אוֹ קֶשֶׁת. **וְכָל דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְטוֹל. הֲרֵי זֶה לֹא יְטוֹל.** (שם) **"וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְשִׂמְלָתוֹ".** דְּמַקְבֵּל אֶת הַאֲבֵדוֹת אֵלֶיהָ. **לוֹמַר לָךְ. מַה שִּׂמְלָה מְיֻחֶדֶת.** שֶׁיֵּשׁ בָּהּ **סִימָנִים**, דְּשִׂמְלָה כָּל אָדָם יֵשׁ לוֹ בָּהּ סִימָן **וְיֵשׁ לָהּ תּוֹבְעִים**, דְּשִׂמְלָה אֵינָהּ נַעֲשֵׂית מְאֵלֶּיהָ, וְיֵשׁ לָהּ בְּעָלִים הַתּוֹבְעִים אוֹתָהּ. **אַף כָּל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ סִימָנִים**, וְעוֹד יְדֵי זֶה אֵין בְּעָלָיו שֶׁתְּאֵשִׁים מִמֶּנָּה **וְיֵשׁ לוֹ תּוֹבְעִים. חַיָּב לְהַכְרִיז** אֲבָל אִם יְדוּעַ שֶׁנִּתְאַשְּׁאוּ הַבְּעָלִים אֵינוֹ חַיָּב לְהַכְרִיז. **ו) וְעַד מִתַּי חַיָּב לְהַכְרִיז. עַד כְּדֵי שֶׁיִּדְּעוּ בּוֹ שְׁכֵנָיו** שֶׁל מְקוֹם הָאֲבֵדָה, **דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, שָׁלֹשׁ רְגָלִים**, בְּזְמַן שֶׁעָלוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְרֶגֶל, דְּאֲחַד מִשָּׁלֹשׁ רְגָלִים בְּנֵדֶא עָלֶה **וְאַחַר הָרֶגֶל הָאַחֲרוֹן שִׁבְעָה יָמִים. כְּדֵי** זְמַן **שֶׁיֵּלֵךְ לְבֵיתוֹ שְׁלֹשָׁה** יָמִים וּרְמִשְׁמַשׁ בְּכָלֵי לְרֹאתוֹ אִם נֶאֱבַד לוֹ, **וַיַּכְרִיז** לִירוּשָׁלַיִם **שְׁלֹשָׁה** יָמִים.

מסֶכֶת בָּבָא מְצִיעָא פרק ג

וַאֲבֵדַת רַבּוֹ. שֶׁלַּמְּדוֹ תּוֹרָה. **אֲבֵדַת אָבִיו וַאֲבֵדַת רַבּוֹ, שֶׁל רַבּוֹ קוֹדֶמֶת,** וְהוּא שֶׁהוּא רַבּוֹ מְבֻרָּךְ. שֶׁרוּב חָכְמָתוֹ לְמַד מִמֶּנּוּ (רמב"ם) וְגַם שֶׁלַּמְּדוֹ חָנֵּם, וְהַטַּעַם. **שֶׁאֲבִיו הֵבִיאוֹ לָעוֹלָם הַזֶּה, וְרַבּוֹ שֶׁלִּמְּדוֹ חָכְמָה מֵבִיאוֹ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.** וְאִם הָיָה אָבִיו חָכָם. וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּדַוְקָא שֶׁלִּמְּדוֹ חָכְמָה הַנְּצְרִית (תוי"ט) **שֶׁל אָבִיו קוֹדֶמֶת** וְגַם הוּא בְּנֵדֶאי כְּמִדַּת הַקְּטוּנוּת (תפא"ז).

הָיָה אָבִיו וְרַבּוֹ נוֹשְׂאִין מְשֻׂאוֹת, מֵנִיחַ פּוֹרֵק אֶת שֶׁל רַבּוֹ וְאַחַר כָּךְ מֵנִיחַ שֶׁל אָבִיו. הָיָה אָבִיו וְרַבּוֹ בְּבֵית הַשֵּׁבִי, פּוֹדֶה קוֹדֵם אֶת רַבּוֹ וְאַחַר כָּךְ פּוֹדֶה אֶת אָבִיו. הָיָה הָיָה אָבִיו חָכָם וְאֵינוֹ שָׁקוּל כְּרַבּוֹ, פּוֹדֶה רַבּוֹ. אָבִיו וְאַחַר כָּךְ אֶת רַבּוֹ, כֵּיוָן דְּאִיכָּא כְּסָנָת כְּשָׁוּת.

פרק ג ד' שׁוּמְרִים הָם כְּתוּבִים בְּתוֹרָה: (שמות כ"ב) שׁוֹמֵר חִנָּם פָּטוּר עַל הַכֹּל. חוֹלֶז מִן הַפַּשִּׁיעוּת: שׁוֹמֵר שָׂכָר חַיָּב בְּגְנֵבָה וְאֲבֵדָה וּפְטוּר מִן אֲנוּסִין. שׁוֹכֵר מְחֻלָּט. יֵשׁ אוֹמְרִים כְּשׁוֹמֵר חִנָּם. וְיֵשׁ אוֹמְרִים כְּשׁוֹמֵר שָׂכָר: הַשּׁוֹאֵל חַיָּב גַּם עַל הַגְּנֵבָה. וְהַבְּרֵר אֶחָד קִיל שׁוֹכֵר וְשׁוֹאֵל מִשְּׁנֵים אֲחֵרִים. שֶׁבַּמְּמֻחֶה מְחֻמֶּת מְלֵאכָה פְּטוּרִים. דִּלְמַלְאכָה לְבַשְּׁחוּרוּ, וְאַפֵּי' כְּשֶׁהֵם פְּטוּרִים חַיָּבִים בִּשְׁבוּעָה. שֶׁלֹּא פְּשְׁעוּ וְשֶׁלֹּא שָׁלְחוּ יָד, בְּדִמְפַּרֵשׁ בַּהֲשוֹכֵר (שמות כ"ב). עכ"ה: **א) הַמַּפְקִיד אֵצֶל חֲבֵרוֹ בְּחִנָּם אוֹ כֵלִים וְנִגְנְבוּ אוֹ שֶׁאָבְדוּ, שֵׁלֵם הַשּׁוֹמֵר.** וְהוּא הַדִּין אִם אָמַר הֲרֵינִי מְשַׁלֵּם לוֹ **רָצָה לִשְׁבַּע שְׁבוּעַת הַשּׁוֹמְרִים, שֶׁהֲרֵי אָמְרוּ, שׁוֹמֵר חִנָּם נִשְׁבָּע וְיוֹצֵא** בְּזֶה אֵין צָרִיךְ לְשַׁלֵּם, **וְאַחַר כָּךְ נִמְצָא הַגַּנָּב.** הֲרֵי הַדִּין **שֶׁמְּשַׁלֵּם תְּשִׁלּוּמֵי כֶפֶל.** וְאִם **טָבַח וּמָכַר שׁוֹר אוֹ שֶׂה, מְשַׁלֵּם תְּשִׁלּוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. לְמִי מְשַׁלֵּם אֶת הַכֹּל, לְמִי הַשְּׁבוּעָה מְקַבֵּל אֶצְלוֹ. נִשְׁבַּע וְלֹא רָצָה לְשַׁלֵּם, נִמְצָא הַגַּנָּב, מְשַׁלֵּם תְּשִׁלּוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. לְמִי מְשַׁלֵּם, לְבַעַל הַפִּקָּדוֹן: ב** הַשּׁוֹכֵר פָּרָה מֵחֲבֵרוֹ וְהִשְׁאִילָהּ לְאַחֵר וּמִתָּה בְּדֶרֶכָהּ. **יִשְׁבַּע הַשּׁוֹכֵר** לַשּׁוֹכֵר. **וְהַשּׁוֹכֵר** פָּטוּר בְּמִתָּה בְּאוֹנֵס. **יִשְׁבַּע לַשּׁוֹכֵר. אֲמַר רַב יוֹסֵי בְּרַבִּי אֲבִין, כֵּיצַד** אֶתָּה אוֹמֵר, **הַשּׁוֹכֵר יִקַּבֵּל הַבְּהֵמָה, נִמְצָא הַלָּה, הַשּׁוֹכֵר. עוֹשֶׂה סְחוֹרָה בְּפִקָּדוֹן שֶׁל חֲבֵרוֹ, אֶלָּא תַּחְזִיר פָּרָה לְבְעָלִים.** דְּהַנֵּה כַּאלּוּ שְׁאֵל הַפָּרָה מֵהַמְּשַׁכֵּיר. **ג) אֲמַר לְרַבִּי יוֹסֵי, גְּזֵלוּת לְאַחַר מִיתָה.** מִשְׁנֵרְם, **מָנֶה מֵאָה דִּינְרִים, וְאִינִי יוֹדֵעַ אֵיזֶה מִכֶּם גְּזֵלוּתִי.** אֵין שֶׁאוֹמֵר לִשְׁנֵים, **אֲבִיו שֶׁל אֶחָד מִכֶּם הִפְקִיד לִי מָנֶה וְאִינִי יוֹדֵעַ אֵיזֶה הוּא, הֲרֵי הוּא נוֹתֵן לָזֶה מָנֶה. שֶׁהוֹדֶה מִפִּי עַצְמוֹ.** וּבָא לְצֵאת יְדֵי שְׁנֵיהֶם. **וְאִם שֶׁיְּנַקֵּם תּוֹבְעִים אוֹתוֹ** וְהוּא אוֹמֵר אֵינִי יוֹדֵעַ. שֶׁיְּנַקֵּם מְקַבְּלִים בִּשְׁבוּעָה. בֵּין בְּגֵזֶל וּבֵין בְּפִקָּדוֹן, שֶׁכָּל אֶחָד אוֹמֵר אֲבִי הַפִּקָּדוֹן אֲצֶלְךָ מָנֶה הוּא אוֹמֵר אֵינִי יוֹדֵעַ, וְאֲפִילּוּ בְּלֹא בָּא לְצֵאת יְדֵי שְׁנֵיהֶם.

שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כב) **הָשֵׁב תְּשִׁיבֵם.** הָיָה בָּטֵל מִסֶּלָע, לֹא יֹאמַר לוֹ תֵּן לִי סֶלַע, אֶלָּא נוֹתֵן לוֹ שְׁקָרוֹ כְּפוּל בָּטֵל אוֹ יֵשׁ שֵׁם בֵּית דִּין, מִתְּנָה בִּבְנֵי בֵּית דִּין. אִם אֵין שֵׁם בֵּית דִּין, בִּבְנֵי מִי יַתְנֶנָּה, שֶׁלּוֹ קוֹדֵם: **י** מְצָאָהּ בְּרֶפֶשׁ אֵינוֹ חַיָּב בָּהּ. בִּרְשׁוּת הָרַבִּים חַיָּב בָּהּ וְאִם הָיְתָה בֵּית הַקְּבָרוֹת לֹא יְטַמֵּא לָהּ. אִם אָמַר לוֹ אֲבִיו, הַטְּמֵא, אוֹ שֶׁאָמַר לוֹ אַל תַּחְזִיר. לְמִקְוֶה שֶׁמְּחוּבָּר לְהַחֲזִיר. **לֹא יִשְׁמַע לוֹ.** אֲפִילּוּ דְּהֲוֵי שַׁב וְאַל תַּעֲשֶׂה לוֹ (שמ יט. ו) דְּכְתִיב (שם) "אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ אֲנִי ה'", שָׁאם אֲבִיךָ אוֹמֵר לְךָ חַלֵּל שַׁבָּת, וְהוּא הַדִּין בְּכָל מִצְוֹת הַתּוֹרָה. אַל תִּשְׁמַע לוֹ, שֶׁאֲבִיךָ גַּם מְצַוֶּה בָּהֶם. יֵשׁ מִצְוֹת פְּרִיקָה, לְפָרֵק הַמִּשְׂאוֹ מֵהַבְּהֵמָה שֶׁהוּצְבַּת תַּחַת מִשְׂאוֹ, וּמִצְוֹת טְעִינָה, לְהַעֲמִיס הַמִּשְׂאוֹ עַל הַבְּהֵמָה. **פְּרִק.** הָרוֹאֶה בְּהֵמַת חֲבֵרוֹ נוֹפֶלֶת תַּחַת מַשָּׂאָהּ, וּפָרַק הַמַּשָּׂאוֹ מִמֶּנָּה. **וְטָעַן,** עָזַר לוֹ אַחֵר כָּךְ לְהַטְעִינוֹ, שֶׁהִטְעִינוֹ יוֹתֵר מִדַּאי. **אֵצֶל לוֹ לַעֲזוֹר לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר** (שם) **"עָזוֹב תַּעֲזֹב עִמּוֹ".** וְנִפְקָא מִינָהּ דְּאִם הָיָה הַפֵּעוּם, **וְטָעַן, אֲפִילּוּ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה פְּעָמִים,** (שם) **"עָזוֹב תַּעֲזֹב",** כְּמָל הַלְּשׁוֹן, **אֲפִילּוּ לוֹ מִן הַצַּד. וְאָמַר הוֹאִיל וְעָלֶיךָ מִצְוָה, פְּטוּר,** דְּאִם הָיָה לוֹ מִצְוָה אֵינוֹ עוֹזֵר לוֹ. **מִצְוָה מִן הַתּוֹרָה זָקֵן אוֹ חוֹלֶה, חַיָּב.** דְּצִעוּר הָיָה בְּחִנָּם. **אֲפִילּוּ אֵין בְּעָלָיו עִמָּהּ,** וּבְבְהֵמַת עכו"ם י"א שֶׁהוּא חַיָּב דְּצִעוּר הָיָה **לְשַׁלֵּם אֶלָּא לֹא לְטַעֵן אוֹתוֹ אוֹמֵר אוֹף לְטַעֵן בְּחִנָּם. רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר,** אֲפִילּוּ אֵין בְּעָלָיו אוֹמֵר, **אֵינוֹ חַיָּב לְטַעֵן אוֹתוֹ אוֹמֵר אוֹף לְטַעֵן בְּחִנָּם. רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי אֲבִין אוֹמֵר,** אֲפִילּוּ אֵין בְּעָלָיו אוֹמֵר, **אֵינוֹ חַיָּב